

Archeologienota Beerse - Ketelaarstraat

Natasja Reyms

Bornem
2023

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bv
Erkend archeoloog: All-Archeo bv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Auteurs: Natasja Reyns

All-Archeo bv
Woestijnstraat 45
2880 BORNEM

Wettelijk depot nummer
D/2023/12.807/33

© All-Archeo bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verslag resultaten bureauonderzoek.....	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Archeologische voorkennis	6
2.3	Onderzoeksopdracht	7
2.3.1	Vraagstelling en randvoorwaarden	7
2.3.2	Beschrijving geplande werken.....	7
2.3.3	Werkwijze	9
2.4	Assessmentrapport	11
2.4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied.....	11
2.4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied	18
2.4.3	Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader	22
2.4.4	Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese.....	23
2.4.5	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	23
3	Samenvatting.....	25
4	Bibliografie	26
4.1	Publicaties	26
4.2	Websites	26
5	Bijlagen	27
5.1	Archeologische periodes	27

1 Inleiding

Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones,¹ zoals bepaald in artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Het onderzoeksgebied valt niet binnen een beschermde archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.²

Alle coördinaten die weergegeven worden, zijn uitgedrukt in Lambert 72, tenzij anders vermeld.

De uitvoering van vooronderzoek zonder ingreep in de bodem gaat steeds de uitvoering van vooronderzoek met ingreep in de bodem vooraf. Het doel van een archeologisch vooronderzoek wordt immers met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt.

¹ <https://geo.onroenderfgoed.be>

² <https://geo.onroenderfgoed.be>

2 Verslag resultaten bureauonderzoek

Het doel van de archeologische bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2023A224

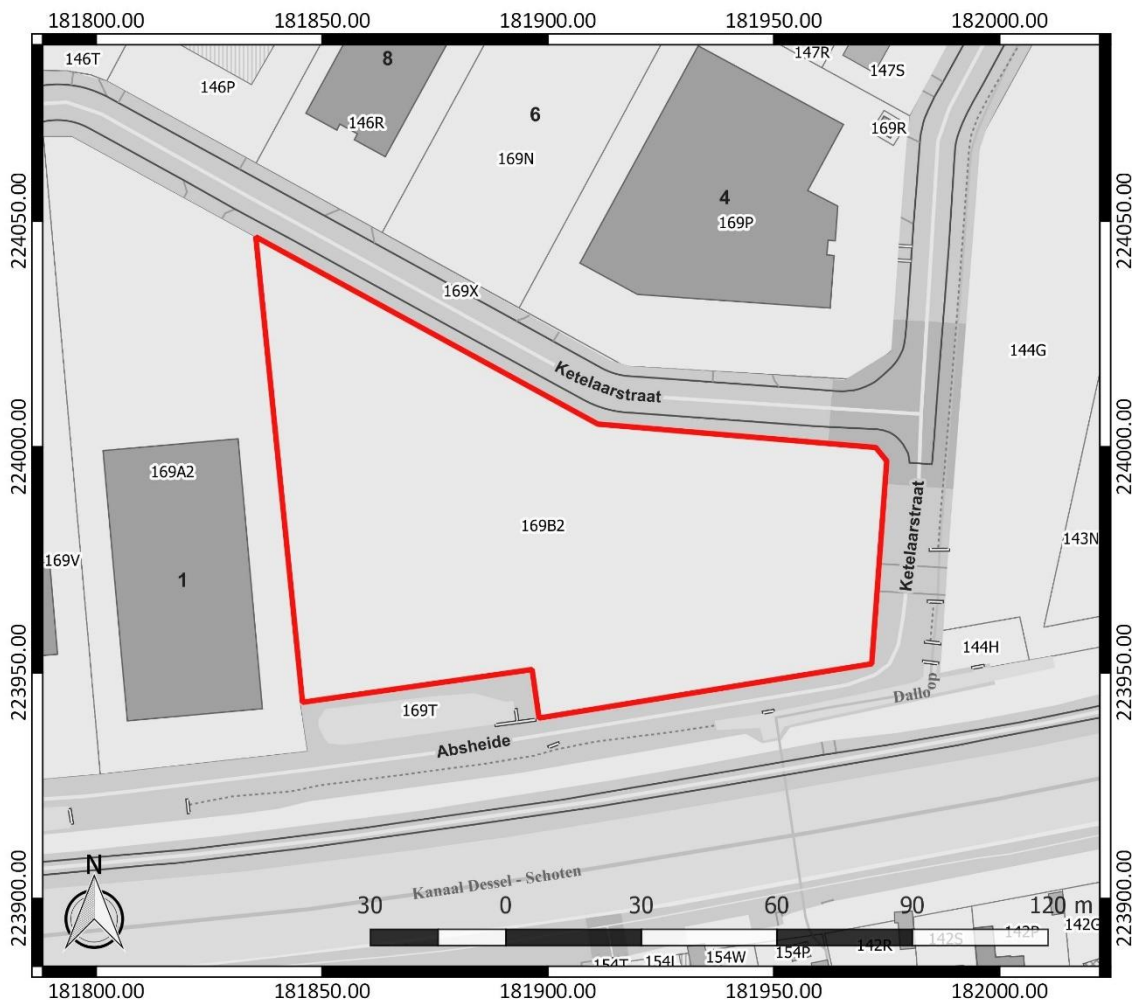
Erkend archeoloog: All-Archeo bv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): provincie Antwerpen, Beerse, Ketelaarstraat, Absheide

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 181835.34, 223939.98
- 181975.02, 224046.52

Kadastraal plan:

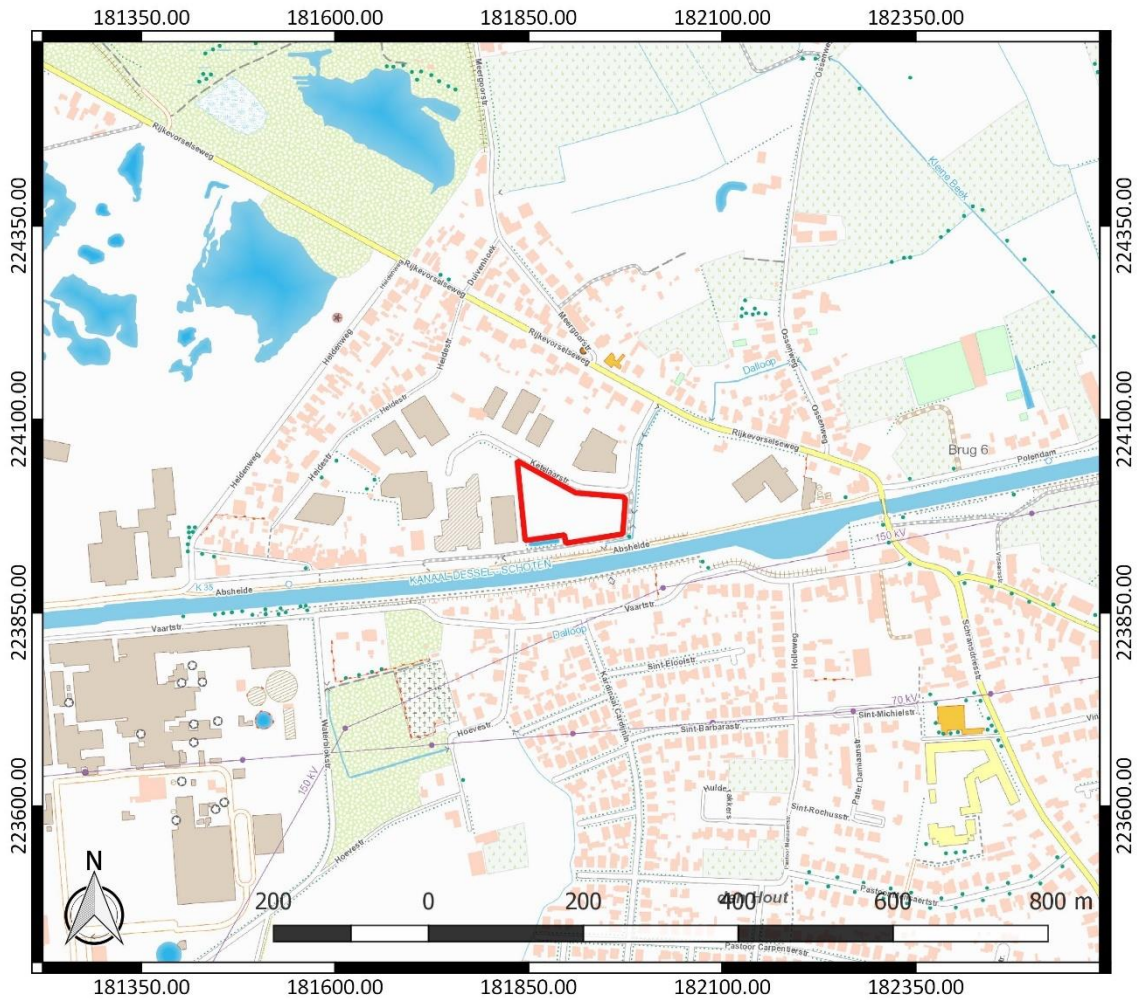

Figuur 1: Kadastraal plan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood (www.geopunt.be)

Kadastrale percelen: Beerse, Afdeling 1, sectie E, nummers 169B2

Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 8989 m²

Topografische kaart:

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

Begin- en einddatum uitvoering onderzoek: 27/01/2023 – 22/02/2023

Relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek, steentijd, metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd, nieuwste tijd, akkerland

Verstoorde zones: er zijn geen gekende verstoorde zones.

2.2 Archeologische voorkennis

Er is geen concrete archeologische voorkennis met betrekking tot het onderzoeksgebied.

2.3 Onderzoeksopdracht

2.3.1 Vraagstelling en randvoorwaarden

Naar aanleiding van de geplande werken ter hoogte van het onderzoeksterrein werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal wat de impact zal zijn van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt of verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem nodig is.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

Randvoorwaarden: er zijn geen randvoorwaarden van toepassing.

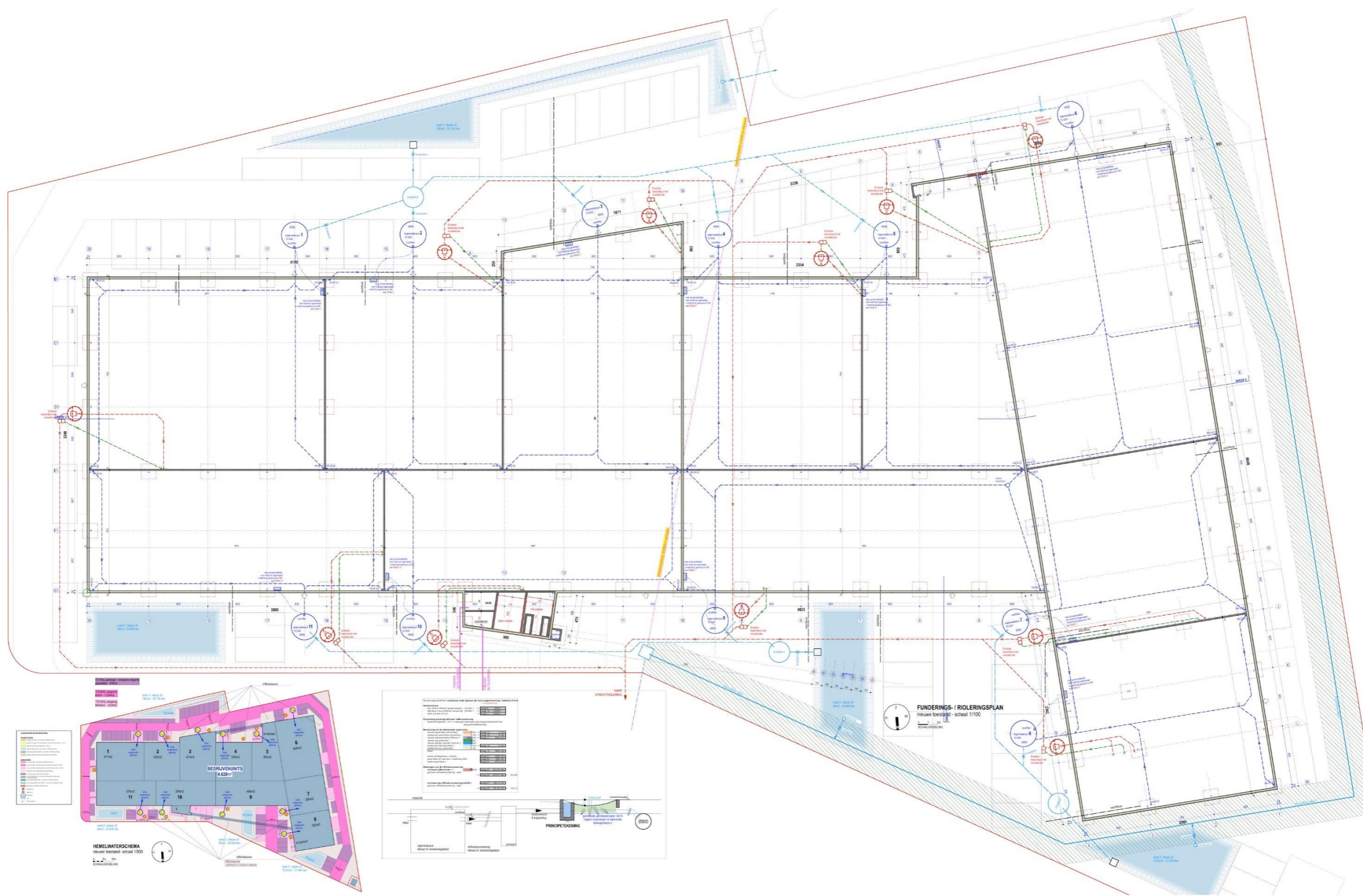
2.3.2 Beschrijving geplande werken

Op het terrein wordt de bouw van een bedrijvencomplex met 11 units voorzien. Daarvoor wordt de bestaande verharding binnen het onderzoeksgebied opgebroken. Binnen het onderzoeksgebied is ook reeds riolering aanwezig, dat in verbinding staat met een bestaand bufferbekken dat aan het onderzoeksgebied grenst. De bestaande rioleringsbuis wordt omgeleid via de westzijde van het gebouw.

Vervolgens wordt nieuwe bebouwing opgetrokken. Het gaat om units. De vloerplaat van de units zal een verstoringsdiepte van ca. 30 cm kennen. Ter hoogte van de funderingszolen loopt de verstoringsdiepte op tot ca. 80 cm.

Omgevingsaanleg bestaat uit de aanleg van verhardingen met een verstoringsdiepte tot ca. 50 cm, de aanleg van groenzones met een verstoringsdiepte van ca. 30 cm en de aanleg van vier bufferbekkens. De bufferbekkens hebben een verstoringsdiepte van ca. 30 cm.

Rondom de nieuwe bebouwing komen ook verschillende regenwaterputten en septische putten, die een verstoringsdiepte tot ca. 3,20 m zullen kennen.

Figuur 4: Funderings- en rioleringsplan

2.3.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarom wordt bijzondere aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via www.dov.vlaanderen.be en www.geopunt.be. De geomorfologische kaart en de bodemerosiekaart zijn niet beschikbaar voor het onderzoeksgebied. Het historisch kaartmateriaal is gegeoreferreed geraadpleegd op www.geopunt.be.

Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de gebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Met de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778) en de Atlas der Buurtwegen (1841) worden twee momentopnames bekeken, voorafgaand aan de stafkaarten. De informatie afkomstig uit historisch kaartmateriaal kan een impact hebben op de inschatting van de kwaliteit van het eventueel aanwezige oudere bodemarchief. Beschikbare stafkaarten en luchtfoto's van het onderzoeksterrein werden geraadpleegd op www.geopunt.be en op www.cartesius.be. Ze worden enkel weergegeven in voorliggende studie wanneer ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan de onderzoeksvragen met betrekking tot de landschapshistoriek, de gebruiksgeschiedenis van het terrein of de evolutie van de historische bebouwing.

In het kader van de vraagstelling rond het archeologisch potentieel van het terrein werden de Centrale Archeologische Inventaris en de landschapsatlas geraadpleegd. De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen.

2.4 Assessmentrapport

2.4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuiden en ten westen van de Ketelaarstraat en ten noorden van Absheide en het Kanaal Dessel-Schoten (Figuur 6). Volgens het gewestplan is het terrein gelegen in gebieden voor ambachtelijke bedrijven en de gebieden voor kleine en middelgrote ondernemingen. Hydrografisch behoort het tot het Netebekken. Buiten het Kanaal Dessel-Schoten dat ten zuiden van het onderzoeksgebied ligt, vinden we ten oosten de Dalloop, die eveneens quasi aan het onderzoeksgebied grenst (Figuur 8). Verder vermelden we op grotere afstand ten oosten de Kleine Beek en op enige afstand ten westen de Bosbeek.

Op geomorfologisch vlak behoort Beerse tot de Kempische laagvlakte, die zich tussen de Scheldepolders in het westen en het Limburgs plateau in het oosten bevindt. De overgang van de Kempische laagvlakte naar het Limburgs plateau gebeurt ten noordoosten van Turnhout, waar het dalend Limburgs plateau aansluit bij het waterscheidingsvlak tussen het Schelde-Nete bekken en het Maasbekken. Het gebied wordt ontwaterd door beide bekkens. Het waterscheidingsvlak is een vrij brede strook die de morfologie van het centrale gedeelte van de Kempische laagvlakte overheerst. Het wordt gekenmerkt door een onregelmatig, maar sterk ontwikkeld microreliëf. De maximale hoogte ligt er rond 30 à 35 m TAW. Het onderzoeksgebied bevindt zich op de microcuesta van de Kempen. De aanwezige waterlopen lopen ongeveer evenwijdig aan elkaar en ontspringen in het noordnoordoosten, om vervolgens verder in zuidzuidwestelijke richting te lopen.³

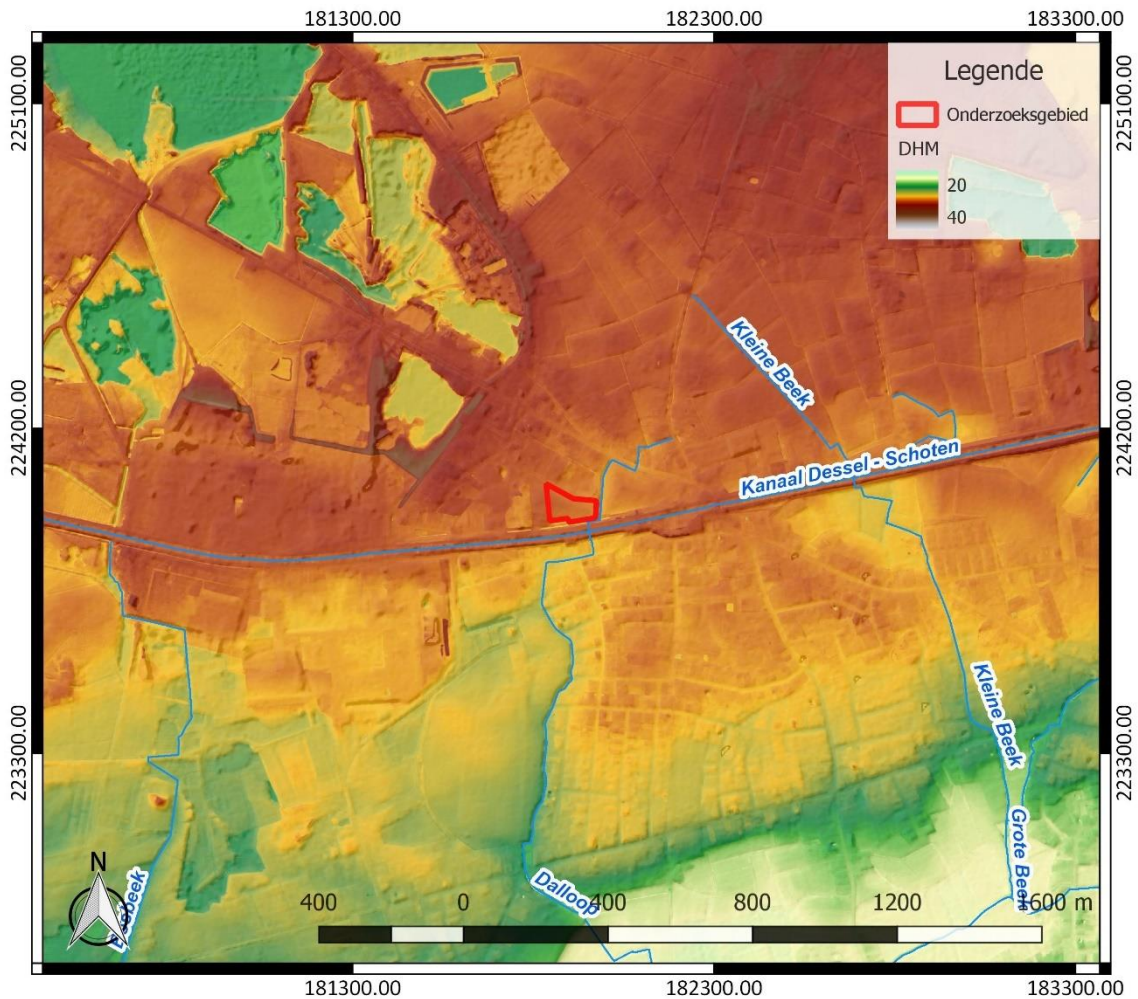
³ Bogemans 2005, 4

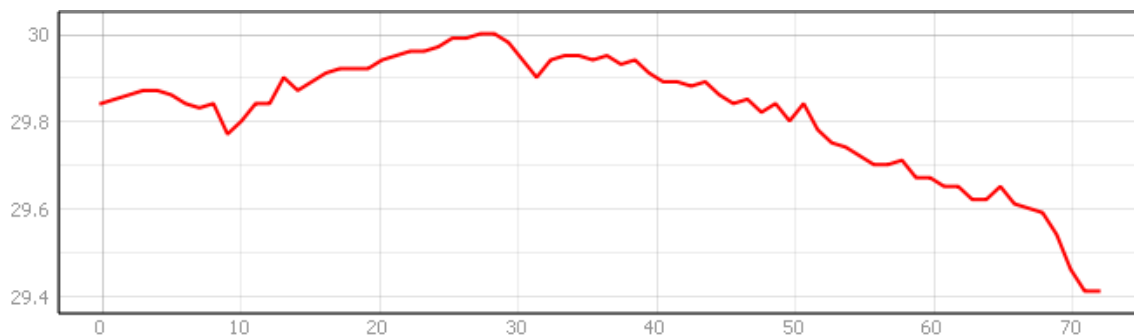
Figuur 6: Luchtfoto van 2021 met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 7: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Hillshade DHM Vlaanderen I, 5 m, met aanduiding van het onderzoeksgebied

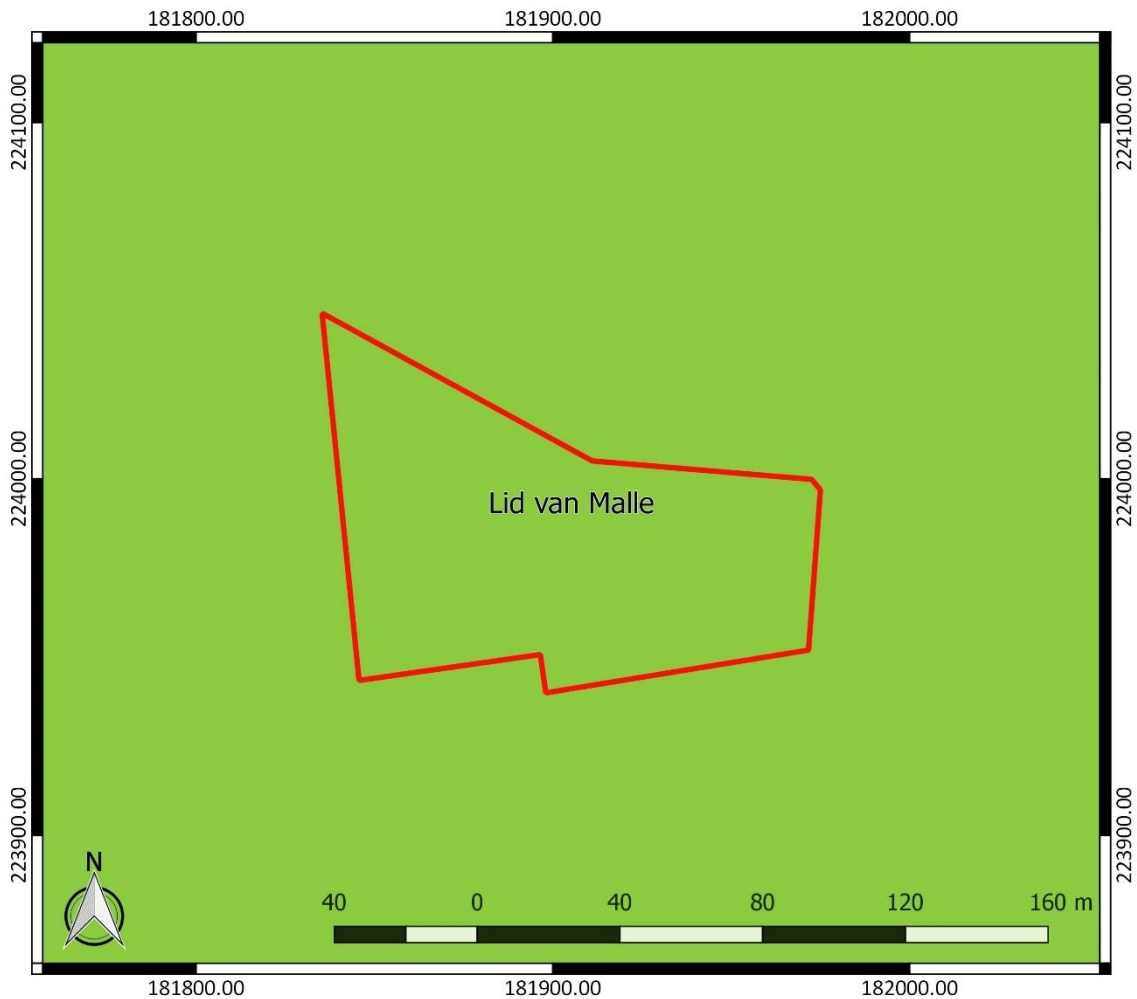

Figuur 8: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied, Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Hillshade DHM Vlaanderen I, 5 m (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 9: Hoogteverloop van noord naar zuid over het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Het terrein kent een hoogte van 29,4 tot 30 m TAW (Figuur 9). Het is vrij vlak en helt licht af naar het zuiden toe.

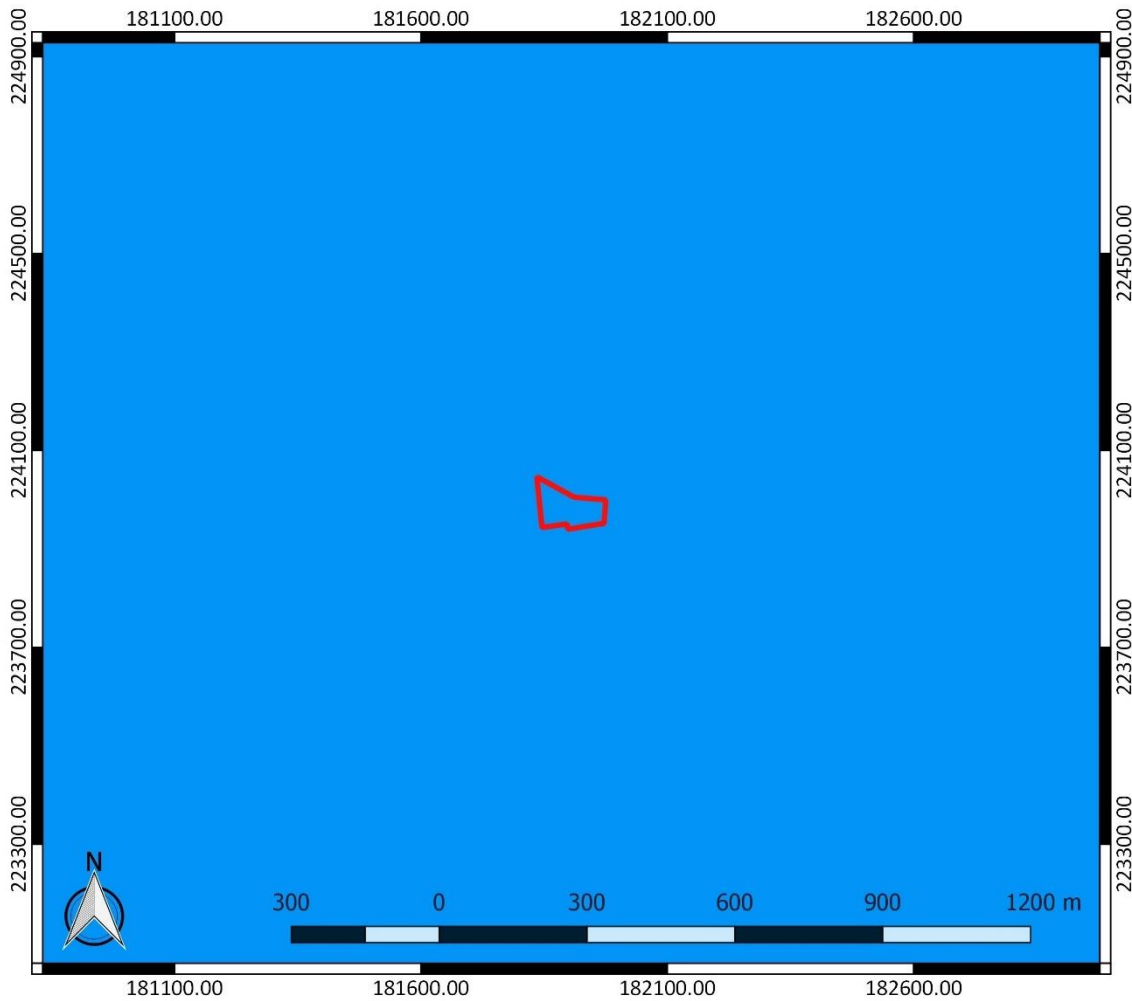
Figuur 10: Tertiaire geologische ondergrond met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

De tertiaire ondergrond van het onderzoeksgebied (Figuur 10) bestaat uit het Lid van Malle. Dit wordt gekenmerkt door olijfgrijs tot bruin fijn zand dat kleihoudend, kwartshoudend, weinig glauconiethoudend en glimmerhoudend is. Het bevat ook veel houtfragmenten.⁴

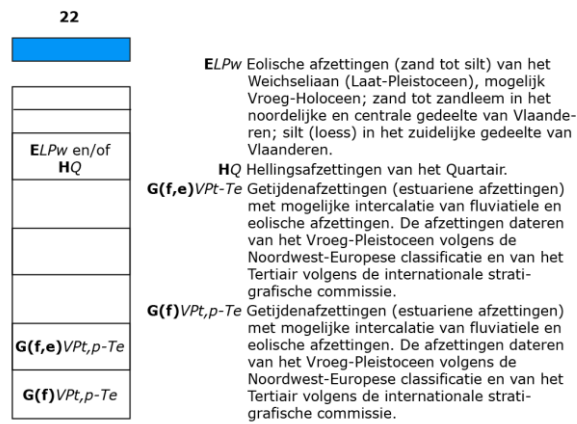
De quartairgeologische kaart (Figuur 11) geeft aan dat in het onderzoeksgebied eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en mogelijk van het Vroeg-Holoceen voorkomen, en/of hellingafzettingen van het Quartair. Hieronder bevinden zich oudere getijdenafzettingen met mogelijke intercalatie van fluviatiele en eolische afzettingen van het Vroeg-Pleistoceen.⁵

⁴ www.geopunt.be/kaart

⁵ www.geopunt.be/kaart

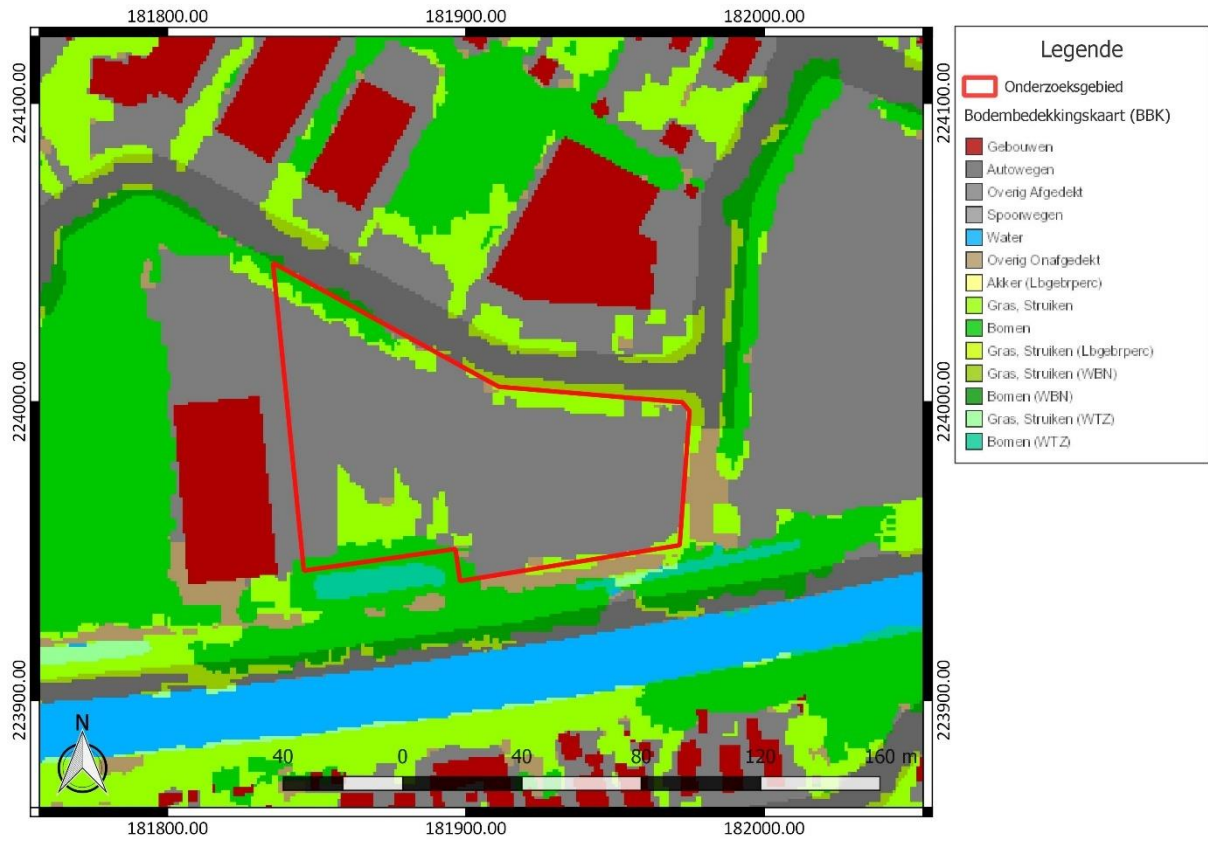

Figuur 11: Quartairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

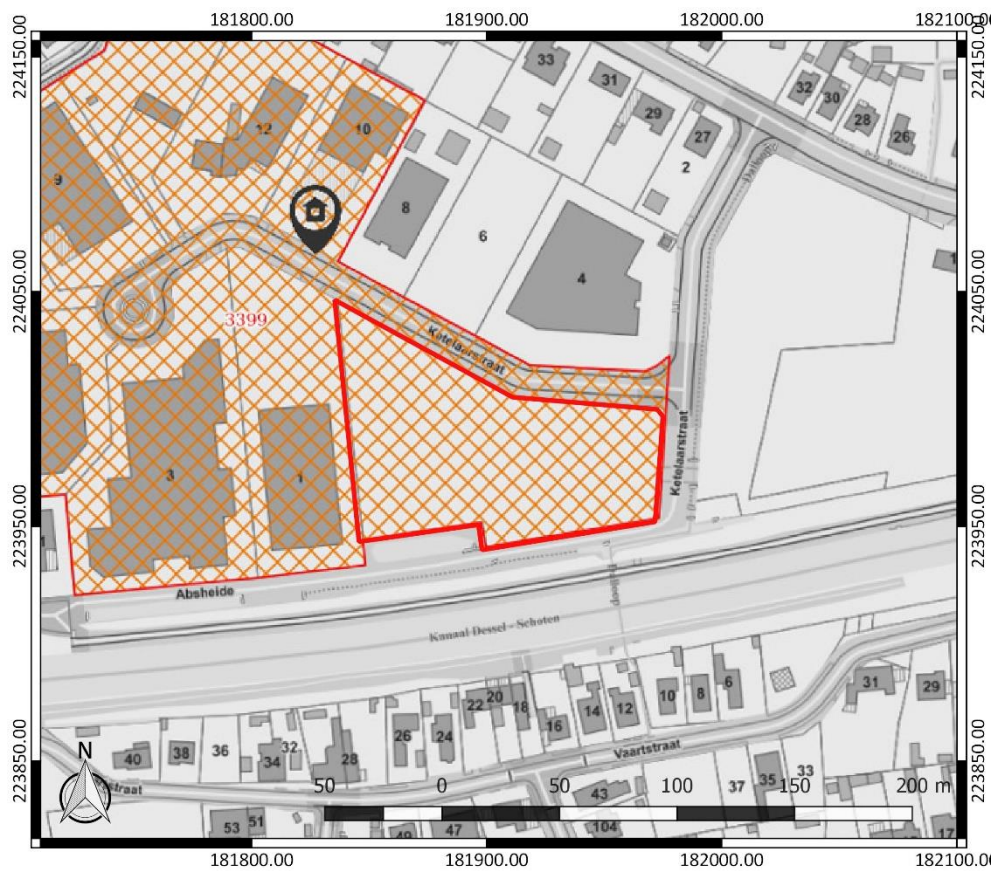

Figuur 12: Legende bij de quartairgeologische kaart (www.geopunt.be)

De bodemkaart (Figuur 13) situeert het onderzoeksgebied ter hoogte van een groeve (OE) en het zuiden ter hoogte van een bebouwde zone. Ten noorden geeft de bodemkaart ook nog een zeer droge zandbodem met dikke antropogene humus A horizont (Zam) en een matig droge zandbodem met dikke antropogene humus A horizont (Zcm). Deze laatste vinden we ook ten zuiden. Ten zuiden vinden we verder bijvoorbeeld ook nog een matig natte zandbodem met dikke antropogene humus A horizont (Zdm).

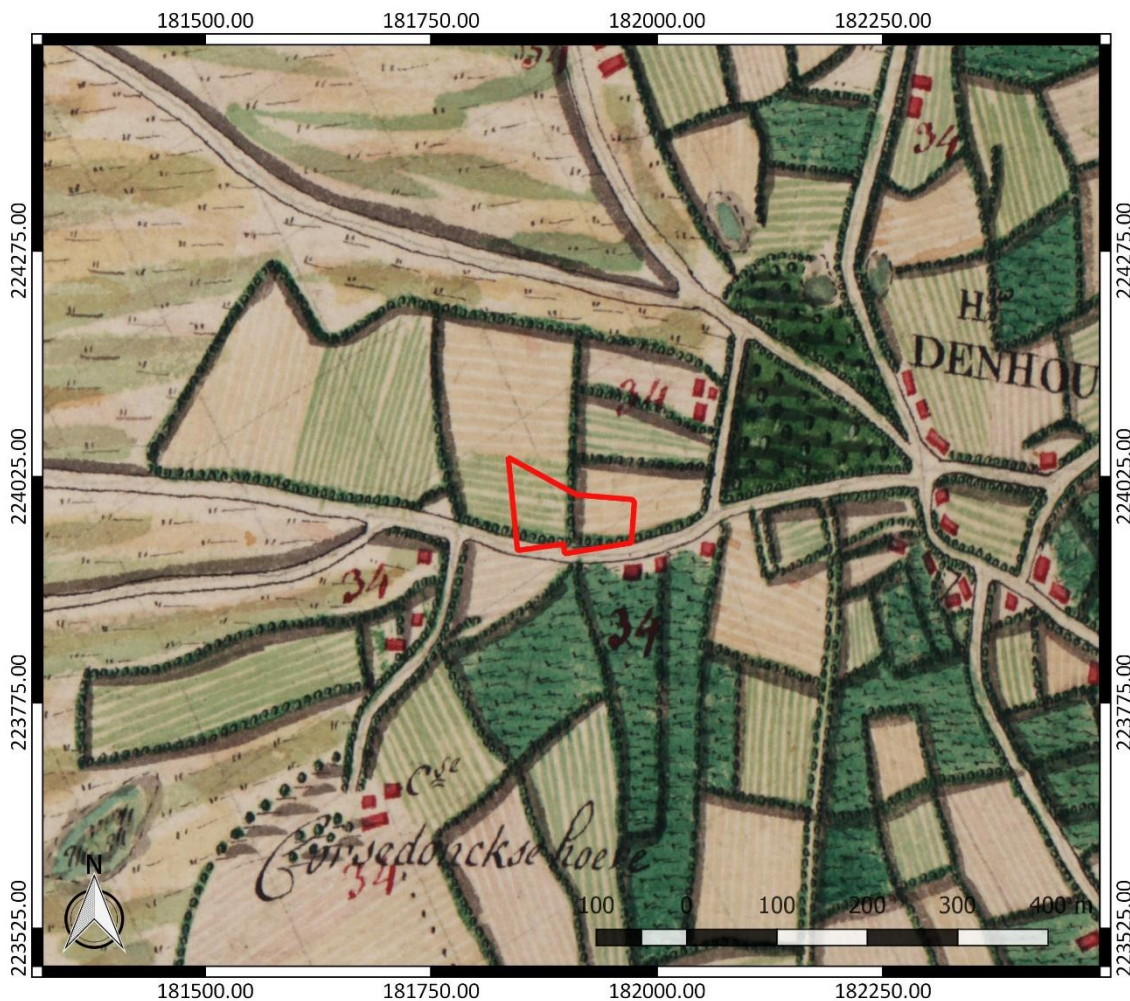
Figuur 14: Bodemgebruikskartaar met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 15: Situering van het onderzoeksgebied binnen de gekende stortplaatsen (<https://services.ovam.be/ovam-geoloketten/#/stortplaatsen?x=181943&y=224007&z=18>)

2.4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied

De naam Beerse is mogelijk afgeleid van "bar", in de betekenis van woest of weinig begroeid, en verwijst wellicht naar de onvruchtbare zand- en leembodem die in de gemeente voorkomt. Een tweede mogelijkheid is een verwijzing naar de Laakbeek, waarbij onder "beer" een moerassige beek wordt verstaan. De geschiedenis van Beerse en Vosselaar verliep in grote mate parallel. Beide dorpen vormden één heerlijkheid. De heerlijkheid maakte deel uit van het Land van Turnhout, dat in 1347 als bruidsschat aan Maria van Brabant in pand werd gegeven. Na haar dood, in 1399, kwam het Land van Turnhout terug in Brabants bezit. Tot aan het einde van het ancien régime werd het echter apart bestuurd, onder wisselende heren. Beerse en Vosselaar werden twee keer onafhankelijk van het Land van Turnhout, namelijk tussen 1559 en 1612 toen ze verpand werden aan de familie Van Renesse, heren van onder meer Elderen en Oostmalle, en tussen 1626 en 1648 toen ze toebehoorden aan Jan Proost, heer van Wechelderzande, Lille, Gierle en Vlimmeren.

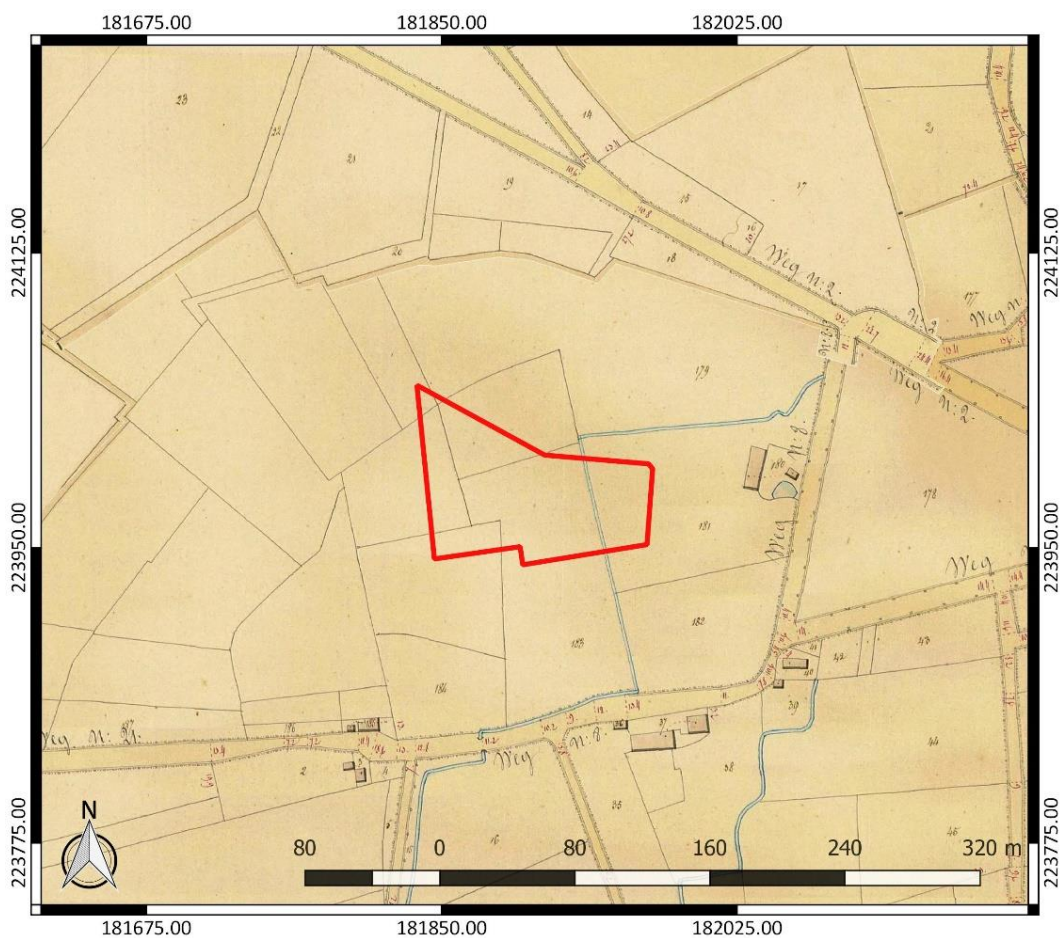
Figuur 16: Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Na de Vrede van Munster werd de heerlijkheid terug onderdeel van het Land van Turnhout. De gemeenschappelijke schepenbank, die voor het eerst vermeld werd in 1386, tekende beroep aan bij de hoofdrechtbank van Zandhoven. Pas in 1805 werden beide gemeenten gescheiden op bestuurlijk vlak. De Fransen deelden Beerse in bij het kanton Gierle, als onderdeel van het arrondissement

Turnhout en het departement der Twee Neten (de huidige provincie Antwerpen). In 1801 werd Beerse overgedragen aan het kanton Turnhout.⁸

Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgemaakt op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), is te zien dat het onderzoeksgebied in gebruik is als akkerland (Figuur 16). Ten zuiden bevindt zich een weg. In de omgeving bevindt zich schaarse, verspreide bebouwing. Ten zuiden zien we percelen grasland en ten noorden en ten westen bevindt zich heide.

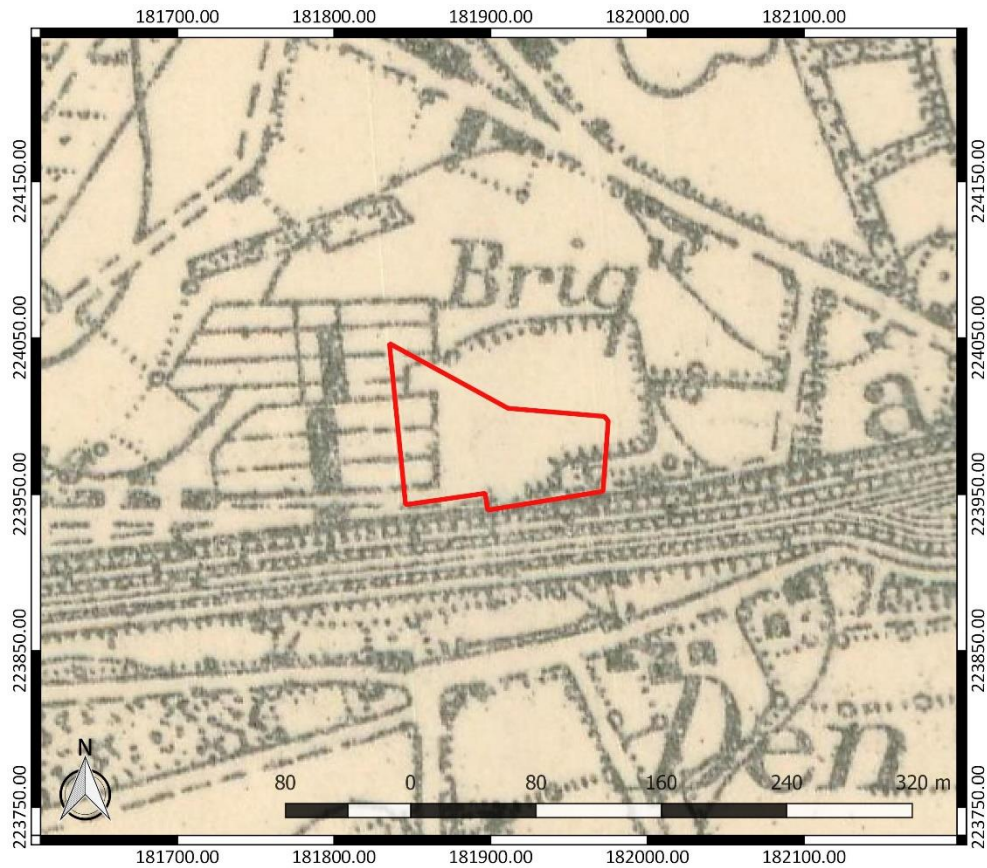
Op de Atlas der Buurtwegen (1841) is geen bebouwing te zien binnen het onderzoeksgebied. Vermoedelijk was het terrein nog steeds in gebruik als akkerland (Figuur 17). Deze kaart toont ons dat het onderzoeksgebied in werkelijkheid niet grensde aan de weg ten zuiden, maar op enige afstand ervan gesitueerd was. Een waterloop, vermoedelijk de Dalloop, loopt door het onderzoeksgebied. Ten oosten en ten zuiden van het terrein merken we bebouwing op.

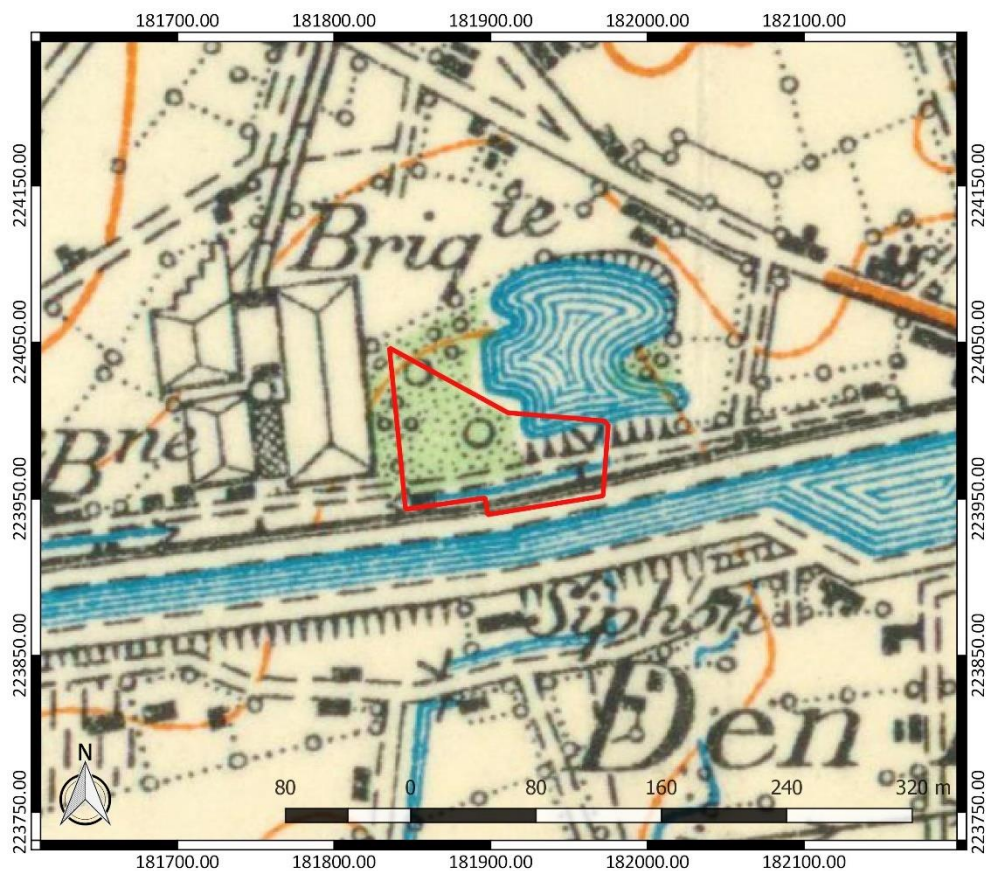
Figuur 17: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Op topografische kaarten uit 1909 en 1928 is te zien dat het terrein ontgonnen is. Het gebouw ten westen van het onderzoeksgebied wordt aangeduid als Briqueterie. Het onderzoeksgebied is door de ontginning volledig vergraven en verstoord. Verder zien we dat het kanaal Dessel-Schoten aangelegd is ten zuiden van het terrein.

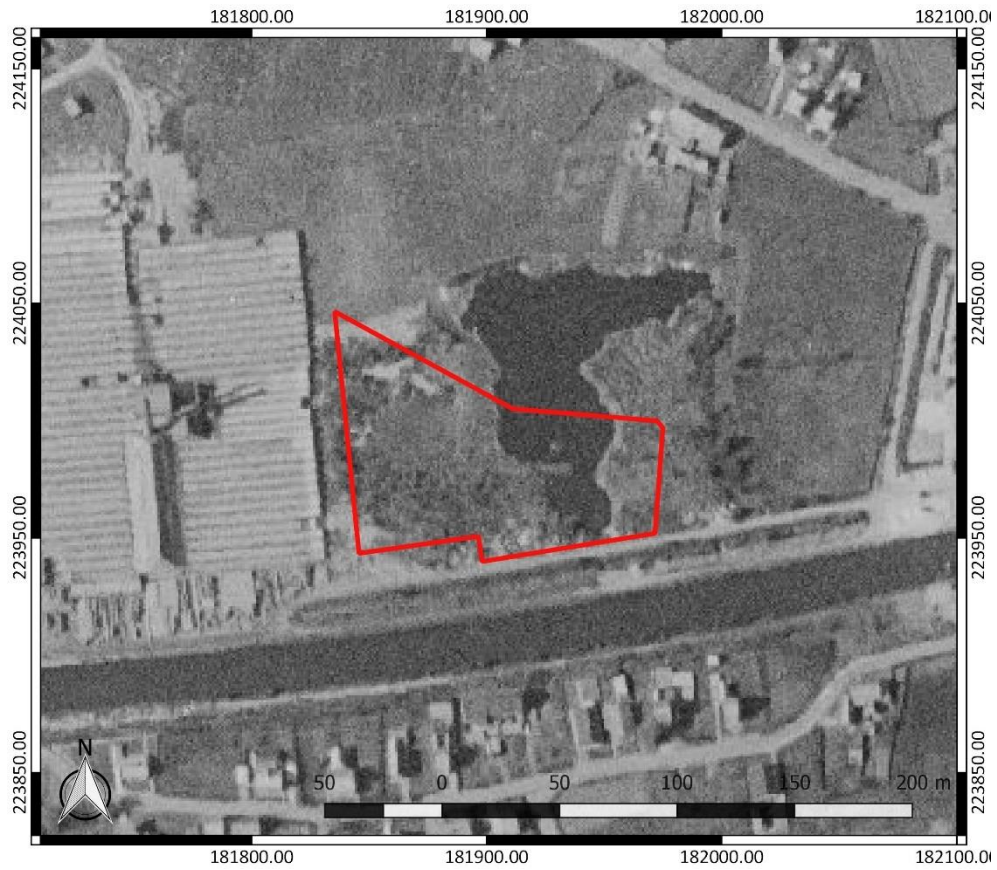
⁸ Inventaris Onroerend Erfgoed 2023: Beerse [online], <https://id.erfgoed.net/themas/13744> (geraadpleegd op 31 januari 2023).

Figuur 18: Topografische kaart uit 1909 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 19: Topografische kaart uit 1928 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 20: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

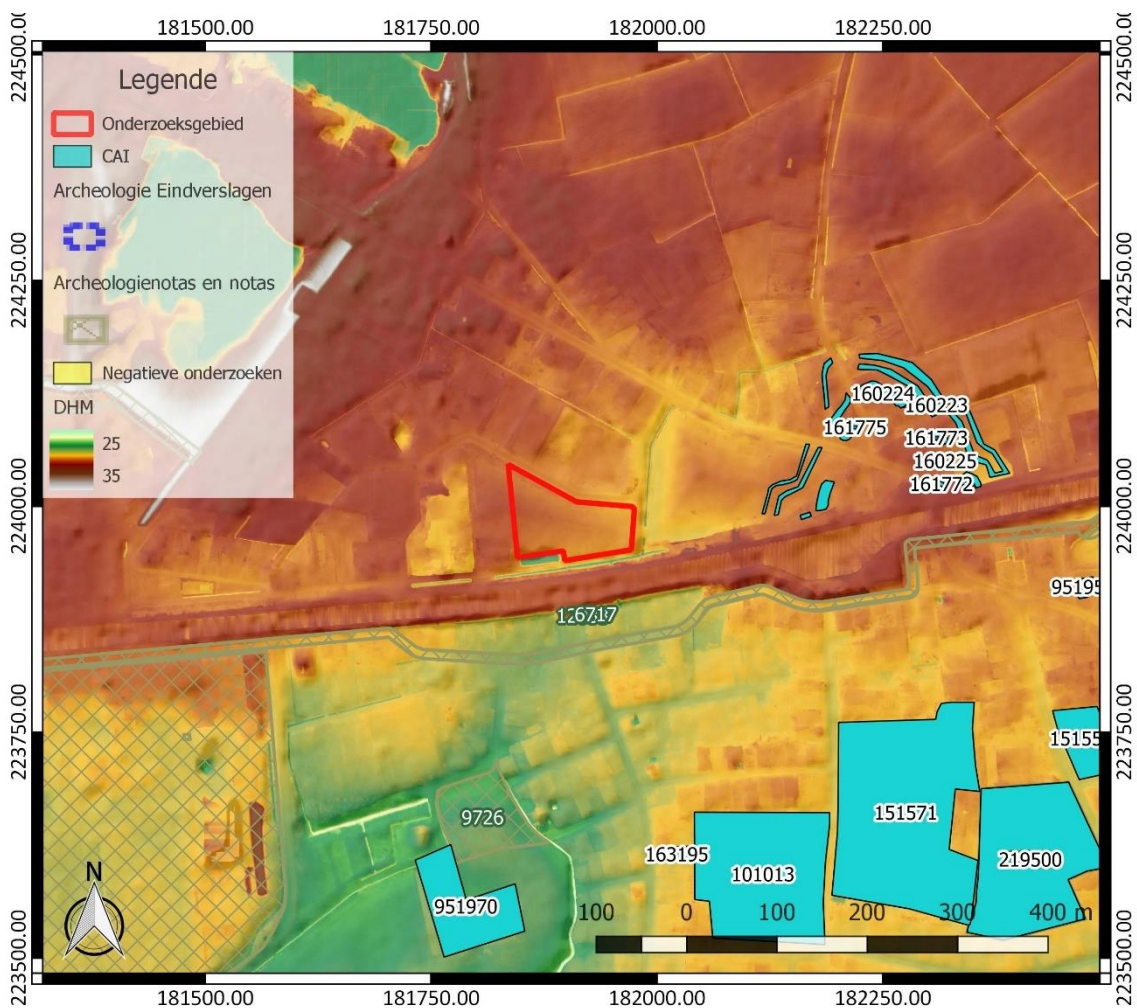

Figuur 21: Luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Een luchtfoto uit 1971 (Figuur 20) toont nog steeds een vijver binnen het onderzoeksgebied, als gevolg van de ontginning. Ten westen is de bebouwing gerelateerd aan de steenbakkerij nog te zien. Een luchtfoto uit 1979-1990 (Figuur 21) toont nog steeds de vijver, maar de bebouwing ten westen is vervallen of gesloopt. Het beeld wijkt sterk af van een recente luchtfoto (Figuur 6), waarop te zien is dat het terrein aangevuld werd en deels verhard is.

2.4.3 Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) vermeldt een aantal locaties in de omgeving van het onderzoeksgebied waar archeologische resten gekend zijn (Figuur 22). De in de nabijheid gelegen archeologische waarden en de locaties met een gelijkaardige landschappelijke ligging worden besproken. Omdat we op dit punt kunnen aantonen dat het onderzoeksgebied in het verleden volledig vergraven is, beperken we ons tot een bespreking van de meest nabijgelegen CAI-locaties.

Figuur 22: Overzichtskartaal Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://geo.onroerenderfgoed.be/>), weergegeven op het DTM 1 m en Hillshade DHM 5 m

Op korte afstand ten oosten van het onderzoeksgebied vinden we verschillende CAI-locaties, die verband houden met de Antwerpen-Turnhoutstelling (CAI ID 160223, 160224, 160225, 161772, 161773 en 161775). Het gaat om resten van een borstwering, mogelijke bunkers en een prikkeldraadversperring. Ze dateren uit de Eerste Wereldoorlog.⁹

⁹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2023: Antwerpen-Turnhoutstelling 11 [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/160223> (geraadpleegd op 1 februari 2023); Inventaris Onroerend

Ter hoogte van CAI ID 951970 vermelden we de aanwezigheid van een 18de-eeuwse hoeve die gekend is van een historische kaart.¹⁰ Ter hoogte van CAI ID 101013 is sprake van bewoningssporen uit de midden-ijzertijd, de vroege middeleeuwen en de volle middeleeuwen.¹¹ Ook ter hoogte van CAI ID 151571 zijn bewoningssporen uit de volle middeleeuwen en ook uit de late middeleeuwen vastgesteld. Enkele spiekers dateren uit de ijzertijd. Er werd ook lithisch materiaal aangetroffen, dat in het midden-neolithicum gedateerd wordt en enkele andere vondsten dateren uit de Romeinse tijd en uit de vroege middeleeuwen.¹²

2.4.4 Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese

Na uitvoering van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen die vooropgesteld werden, beantwoord worden.

Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein? Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het onderzoeksgebied oorspronkelijk archeologisch potentieel kende, maar vandaag de dag blijft daar niets meer van over. In de 20ste eeuw werd het terrein volledig vergraven bij ontginningswerken in functie van een nabijgelegen steenbakkerij. Nadien bleef een tijdlang een vijver aanwezig op het terrein, tot de aanwezige depressie gebruikt werd voor het storten van afval. Zo komt het dat het terrein vandaag de dag terug aangevuld is en geen depressie van de ontginning meer vertoont. We konden duidelijk aantonen dat binnen het onderzoeksgebied geen relevante archeologische resten meer te verwachten zijn.

Wat is de impact van de geplande werken?

Binnen het volledige onderzoeksgebied worden werken gepland. De voornaamste werken omvatten de opbraak van de bestaande verharding en de oprichting van een bedrijvencomplex met 11 units. De geplande bodemingrepen kennen overwegend een verstoringsdiepte van ca. 30 tot 50 cm. Ter hoogte van de funderingen en de voorziene septische putten en regenwaterputten loopt de verstoringsdiepte op tot respectievelijk 80 cm en 3,20 m. Omdat we echter konden aantonen dat de bodem ter hoogte van het onderzoeksgebied reeds volledig vergraven is, is de bijkomende negatieve impact van de geplande werken op het bodemarchief verwaarloosbaar.

2.4.5 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Het bureauonderzoek toont aan dat het onderzoeksgebied oorspronkelijk archeologisch potentieel kende. In de omgeving zijn in het verleden al relevante archeologische resten aangetroffen uit de steentijd, de metaaltijden, de Romeinse tijd en de middeleeuwen. De bodem binnen het onderzoeksgebied werd echter in de 20ste eeuw volledig vergraven door ontginningen in functie van een nabijgelegen steenbakkerij. Dit zien we ook aangegeven op de bodemkaart, waar het onderzoeksgebied quasi volledig als groeve aangeduid wordt. De ontstane depressie die een tijd lang open lag als vijver werd nadien opgevuld met afval en zo terug opgehoogd. De stortplaats is bij OVAM geregistreerd als bekende stortplaats. Nadien werd het terrein ook nog eens verhard.

Erfgoed 2023: Antwerpen-Turnhoutstelling 12 [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/160224> (geraadpleegd op 1 februari 2023); Inventaris Onroerend Erfgoed 2023: Antwerpen-Turnhoutstelling 13 [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/160225> (geraadpleegd op 1 februari 2023).

¹⁰ Inventaris Onroerend Erfgoed 2023: Corsendonckse Hoeve [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/951970> (geraadpleegd op 1 februari 2023).

¹¹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2023: Beerse-Holleweg (Verkaveling Schransdriesen) [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/101013> (geraadpleegd op 1 februari 2023).

¹² Inventaris Onroerend Erfgoed 2023: Beerse Holleweg, Verkaveling Schransdriesen III [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/151571> (geraadpleegd op 1 februari 2023).

De kans dat nog relevante archeologische resten op het terrein aanwezig zijn, is bijgevolg zeer klein. De verschillende bodemingrepen die in het verleden op het terrein hebben plaatsgevonden, hebben het volledige terrein verstoord. Zeker de kleiontginning zal voor een diepe verstoring gezorgd hebben. Bijkomend archeologisch onderzoek op het terrein houdt dan ook onvoldoende potentieel op kennisvermeerdering in om de kosten ervan te verantwoorden. We komen tot het besluit dat in het kader van de geplande werken op het terrein geen bijkomende archeologische maatregelen meer nodig zijn.

3 Samenvatting

Naar aanleiding van plannen voor de opbraak van de bestaande verharding en de oprichting van een bedrijvencomplex diende een archeologienota opgesteld te worden. Uit het bureauonderzoek blijkt dat het onderzoeksgebied oorspronkelijk archeologisch potentieel moet gekend hebben, maar daar blijft vandaag de dag niets meer van over. Het terrein is in het verleden namelijk ontgonnen in functie van een nabijgelegen steenbakkerij. De depressie die overbleef, is nadien volgestort met afval en afgedekt met verharding. De ondergrond van het terrein werd bij al deze werken diepgaand verstoord, waardoor de kans zeer klein is dat relevante archeologische resten nog aanwezig kunnen zijn. Het potentieel op kennisvermeerdering in geval van verder vooronderzoek op het terrein is dan ook zeer gering. Daarom worden in het kader van de geplande werken op het terrein geen bijkomende archeologische maatregelen meer nodig geacht.

4 Bibliografie

4.1 Publicaties

Bogemans, F., 2005: *Toelichting bij de quartairgeologische kaart. Kaartblad 2 - 8. Meerle – Turnhout*, Brussel.

4.2 Websites

Cartesius (2023)

<https://www.cartesius.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2023)

<https://dov.vlaanderen.be/>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2023)

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2023)

<https://www.geopunt.be/>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2023)

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2023)

<https://www.onderzoeksbalans.be>

OVAM (2023)

<https://services.ovam.be/ovam-geoloketten>

5 Bijlagen

5.1 Archeologische periodes

